

американецъ, който свършилъ гимназия въ Америка, но пожелалъ да следва въ Германия по философия. За тази целъ той отишълъ при единъ виденъ германски професоръ по философия и му казалъ: Господинъ професоре, понеже нѣмамъ много време за следване, искамъ въ най-скоро време да свърша курса по философия. Професорътъ го изслушалъ и му казалъ: Вижъ, младо момче, ще ти дамъ два метода, да видишъ, какъ природата постъпва. Ти ще изберешъ единъ отъ двата метода. Тѣ сж следнитѣ: когато природата иска да създаде джбъ, тя употребява сто години; когато иска да създаде тиква, тя употребява само шесть месеца. Тѣй щото, ако искашъ въ нѣколко месеца само да свършишъ курса по философия, и това може да стане, но и резултатитѣ ще бждатъ съответни.

Съвременнитѣ хора не успѣватъ по единствената причина, че бързатъ. Тѣ искатъ въ малко време да иматъ голѣми постижения. Децата искатъ преждевременно да станатъ възрастни; възрастнитѣ искатъ преждевременно да станатъ стари, защото мислятъ, че по този начинъ ще придобиятъ мъдростъ и знание. Единъ възрастенъ господинъ, чужденецъ въ Франция, вижда, че едно малко дете пуши тютюнъ. Той спира детето и му казва на французки езикъ: Слушай, дете, не е хубаво толкова рано, на такава възраст да пушишъ тютюнъ. Детето се обръща къмъ чужденеца съ думитѣ: Господине, не знаешъ ли, че въ Франция нѣма деца? Нѣкои ще кажатъ, че това е уменъ отговоръ. — Не, по-глупавъ отговоръ отъ този нѣма. Величието на една държава се заключава въ това, да има деца, но разумни, а не да нѣма деца.

Като наблюдавамъ живота на съвременнитѣ хора, виждамъ, че кой какъ се натъкне на нѣкаква мъжнотия, казва: Лесно ще се справя съ тази мъжнотия. Не съмъ дете я! — Дали се справя лесно или мъчно, това е другъ въпросъ; важно е, че той не иска да признае своята слабостъ. Тѣй щото, когато човѣкъ пуши тютюнъ, билъ младъ или старъ, дете или възрастенъ, той наистина е дете. Пушенето на тютюнъ показва една слабостъ у човѣка, отъ която той не може лесно да се освободи. Когато порасне, той ще се откаже отъ тази слабостъ. Сжщото може да се каже и за пеленачето. Докато е въ пелени, детето не може да не се цапа. Можете ли да наречете това дете герой? Можете ли да му дадете кръстъ за храбростъ? Никакъвъ герой не е това дете. Никакъвъ кръстъ за храбростъ не заслужава още това дете.